

Rekommendation om hantering av avgiftsskyldiga studenter

SUHF:s förbundsårsamling antog den 24 oktober 2018 följande rekommendation om hantering av avgiftsskyldiga studenter. Rekommendationen ersätter Rekommendationer om hantering av vissa avgiftsskyldiga studenter och av viss avgiftsskyldig utbildning (Rek 2012:1) samt Reviderade rekommendationer om sista betalningsdatum för första terminens studieavgift (Rek 2011:4), som därmed upphör att gälla.

Bakgrund

I samband med att anmälningsavgifter och studieavgifter för tredjelandsstudenter infördes utarbetade expertgruppen för studieadministrativa frågor rekommendationer om sådana gemensamma frågor kring hanteringen av avgiftsskyldiga studenter som antingen inte regleras i gällande förordningar, eller där de inte är fullt ut möjligt att behandla de avgiftsskyldiga studenterna på samma sätt som andra studenter. Rekommendationerna ansågs viktiga inte minst ur individ- och rättssäkerhetssynpunkt. Efter remiss till medlemmarna antog SUHF:s styrelse Rekommendationer om hantering av vissa avgiftsskyldiga studenter och av viss avgiftsskyldig utbildning (Rek 2012:1) den 19 december 2012.

Eftersom förordningen (2010:543) om anmälningsavgift och studieavgift vid universitet och högskolor stadgar att högskolan ska bestämma tidpunkt för betalning av studieavgiften efter att ha hört Migrationsverket har SUHF:s presidium, efter beredning av dåvarande Expertgruppen för avgiftsfrågor i samråd med Migrationsverket, antagit Reviderade rekommendationer om sista betalningsdatum för första terminens studieavgift (Rek 2011:4) den 12 april 2011.

De äldre rekommendationerna har nu följts upp utifrån de nya bestämmelser som har införts i förordningar (exempelvis avseende separat antagning) och de erfarenheter som gjorts inom universitets- och högskolesektorn sedan dess. Expertgruppen för studieadministrativa frågor har under 2017 och 2018, i samråd med Expertgruppen för internationaliseringsfrågor, arbetat fram ett förslag till ny rekommendation om hantering av avgiftsskyldiga studenter, vilken gått på remiss till SUHF:s medlemmar och SFS. Den slutligt antagna rekommendationen har reviderats med hänsyn tagen till remissopinionen, synpunkter från de båda expertgrupperna samt diskussionen i SUHF:s styrelse.

Rekommendation om hantering av avgiftsskyldiga studenter

SUHF rekommenderar sina medlemslärosäten att hantera avgiftsskyldiga studenter enligt följande:

Område	Rekommendation
1. Lokalt regelverk	Varje lärosäte bör upprätta ett lokalt regelverk för hantering av studieavgiftsskyldiga studenter. Detta regelverk bör göras tillgängligt på lärosätets webbplats på såväl svenska som engelska.
2. Anmälningavgift	När anmälan sker genom det nationella antagningssystemet NyA tar Universitets- och högskolerådet ut anmälningavgift, på uppdrag av lärosätena, av den som vid tidpunkten för anmälan är tredjelandsmedborgare och bedöms vara avgiftsskyldig enligt 2 § förordningen (2010:543) om anmälningavgift och studieavgift vid universitet och högskolor.
3. Studieavgift	Varje lärosäte tar ut studieavgift av den som vid utbildningens start är tredjelandsmedborgare och bedöms vara avgiftsskyldig under studietiden enligt 5 § förordningen (2010:543) om anmälningavgift och studieavgift vid universitet och högskolor. Under tiden som förlängningsärende behandlas av Migrationsverket gäller den status som har beslutats tidigare.
4. Tidpunkt för betalning av studieavgift	SUHF har överenskommit med Migrationsverket att varje lärosäte ska kommunicera uppgifter om att nyantagna i de gemensamma internationella antagningsomgångarna har erlagt betalning av studieavgift senast den 15 juni inför studiestart höstterminen eller den 15 december inför studiestart vårterminen, om inte lärosätet gör en särskild överenskommelse med Migrationsverket om ett senare datum. Varje lärosäte bör därför fastställa sista dag för betalning av studieavgiften för nyantagna så att det är möjligt att kommunicera uppgifterna till Migrationsverket senast vid de tidpunkter som överenskommits. Sent antagna och antagna i andra antagningsomgångar hanteras i särskild ordning.
5. Antagningsbesked	I antagningsbeskedet bör framgå vilken studieavgift som en avgiftsskyldig student ska betala för den utbildning som antagningsbeskedet omfattar förutsatt att adekvat systemstöd finns.
6. Tidpunkt för ankomst och registrering	Varje lärosäte ska utan dröjsmål till Migrationsverket lämna ut uppgift om att en antagen studieavgiftsskyldig student inte har registrerat sig på utbildningen (SFS 1993:1153, 2 kap. 6 a §). En antagen studieavgiftsskyldig student bör därför ha ankommit och registrerat sig på utbildningen senast tre veckor efter utbildningens start. Om så inte har skett, ska lärosätet direkt informera Migrationsverket om att studenten uteblivit, om inte lärosätet gjort en särskild överenskommelse med Migrationsverket om en annan tidpunkt för denna kommunikation.
7. Uppskjuten studiestart (anstånd)	För att kunna ansöka om anstånd måste studieavgiften vara betald, eftersom betalning krävs för antagning. (Förordning (2010:543) om anmälningavgift och studieavgift vid universitet och högskolor, 8 §: <i>För att bli antagen till utbildningen ska en studieavgiftsskyldig</i>

	<p><i>sökande betala studieavgiften senast vid den tidpunkt som avses i 7 §).</i></p> <p>Ett beslut om anstånd får förenas med villkor om anmälan inför den tidpunkt då studierna ska påbörjas, dock bör inte någon anmälningsavgift tas ut för den utbildning där anstånd beviljats.</p> <p>Om ansökan om anstånd avslås får studenten ansöka om återbetalning enligt gällande regelverk. Det regelverk som gäller vid lärosätet angående återbetalning av studieavgifter bör även gälla vid hantering av ansökningar om anstånd och återbetalning av studieavgift i samband med detta.</p> <p>Den studieavgift som studenten ska betala (enligt antagningsbeskedet, när systemstöd för detta finns) bör vid tidpunkten då studierna påbörjas vara samma belopp som angavs i samband med antagning till utbildningen.</p> <p>Av Förordning (2010:543) om anmälningsavgift och studieavgift vid universitet och högskolor 6 § framgår att: <i>Studieavgiften ska vara densamma för alla studieavgiftsskyldiga studenter som går samma utbildning vid samma tillfälle.</i> SUHF tolkar detta som att antagningen skett till en termin och att det är den terminens avgift som anses som ”samma tillfälle”. Att studenten sedan får tillstånd att skjuta upp den faktiska starten innebär inte att antagningen (tillfället) flyttas.</p>
<p>8. Studieuppehåll</p>	<p>Ett beslut om att en avgiftsskyldig student får fortsätta sina studier efter studieuppehåll får förenas med villkor om anmälan inför den tidpunkt då studierna ska återupptas, dock bör inte någon anmälningsavgift tas ut.</p> <p>Den studieavgift som studenten ska betala bör vid tidpunkten då studierna återupptas vara samma belopp som före studieuppehållet.</p> <p>Det är av vikt att lärosätena uppmärksammar avgiftsskyldig student som tar studieuppehåll på att nuvarande uppehållstillstånd för studier kan komma att återkallas, då dessa uppehållstillstånd baseras på att man faktiskt studerar i Sverige. Det är också viktigt att uppmärksamma den studerande på att eventuella studieuppehåll inte ger några lättnader i kraven för att få ett förlängt uppehållstillstånd för studier, till exempel vad gäller godtagbara studieresultat.</p>
<p>9. Förändring av avgiftsstatus</p>	<p>En student som har förklarats ej avgiftsskyldig och antagits till en högskoleutbildning har fått ett gynnande beslut (i och med antagningsbeskedet) som inte bör ändras så att studenten senare under utbildningens gång förklarats avgiftsskyldig.</p> <p>En student som förklarats avgiftsskyldig kan, efter prövning av respektive lärosäte, förklarats för ej avgiftsskyldig under utbildningens gång.</p>
<p>10. Förhindrad att delta i utbildningen</p>	<p>Om en student har betalat studieavgiften men av särskilda skäl är förhindrad att delta i utbildningen bör återbetalning av studieavgiften ske motsvarande det antal högskolepoäng som studenten är förhindrad att delta i.</p>

	<p>Detta ska inte blandas ihop med punkt 6 (tidpunkt för ankomst och registrering). Särskilda skäl ska anföras och specificeras i ansökan om återbetalning från studenten.</p>
<p>11. Återbetalning av studieavgift</p>	<p>Enligt 12 § andra stycket förordningen (2010:543) om anmälningsavgift och studieavgift vid universitet och högskolor får en högskola betala tillbaka hela eller en del av studieavgiften om studenten av särskilda skäl är förhindrad att delta i utbildningen.</p> <p>Eftersom merkostnader uppstår i samband med återbetalning och kostnader även genererats i samband med antagning och övrig hantering innan registrering, kan studenten debiteras för dessa och hela studieavgiften måste därför inte återbetalas.</p>
<p>12. Studieavgift i samband med tillgodoräknande</p>	<p>Studenter som blir antagna till studier och får kurser från tidigare studier tillgodoräknade får en reducerad avgift under (företrädesvis) sista terminen där reduktionen är beräknad på antalet poäng som tillgodoräknats och med hänsyn tagen till att tillgodoräknande innebär en administrativ kostnad.</p>
<p>13. Utbytesstudier för avgiftsskyldiga studenter</p>	<p>Studenter som deltar i ett utbyte under sin studietid inom ramen för avtal fortsätter att betala studieavgiften vid sitt hemuniversitet. Ingen extra studieavgift tas ut vid ett eventuellt tillgodoräknande av dessa studier.</p>
<p>14. Utbildningssamarbeten</p>	<p>För utbildningssamarbeten bör en överenskommelse upprättas mellan de samarbetande lärosätena där studieavgifterna bör regleras och eventuell ersättning mellan lärosätena framgår.</p>
<p>15. Forskarutbildning</p>	<p>Studier på forskarutbildningsnivå är avgiftsfria. De kurser som ingår i forskarutbildningen framgår av den individuella studieplanen, vilket innebär att de är avgiftsfria, och kan i förekommande fall samläsas (och vara identiska) med kurser på grundnivå eller avancerad nivå.</p>